

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. LXXIII. Fulginaten. fideicommissi de Roncallis. An & quando filii in conditione positi censeantur vocati; Et incidenter de retentione quæ fideicommissario competit de bonis hæredis gravati pro ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

descendentibus, & de sanguine, unde adeo non urgebat ratio absurdi, & inverisimilitudinis, & tamen adhuc Rota Florentina sentit pro filiabus ultimi morientis contra amitam filiam immediatam, atque incertum est, an à dicto sensu recessum sit, multò igitur magis crevit apud me ratio debitandi de resolutionibus edicis in casu de quo in d. *disc. preced.*

Sapissimè verò in plerisque aliis casibus, vel consultus pro veritate, vel gerendo partes Advocati, pro una partium habui hunc articulum præ manibus, atque agnovi stultitiæ speciem videri regulam certam, & generalem desuper statuere, cum revera sint quæstiones facti diversimodè decidendæ, prout singulorum casuum particulares circumstantiæ exigant, quamvis dispositiones in verbis essent similes, ac penè identicæ.

Retenta eadem facti serie de qua supra est causa *disc. 21.* cum per A. C. iudicatum de deicommissum ordinatum per Rodolphum de filio prædefuncto, unde propterea forores de Roncallis cogere bona quæ ex patris bonis patruorum defunctorum sine filio habebant in manibus, opposuerunt de eorumdem bonorum retentione pro reintegratio antiquioris fideicommissi Joannis Martini ejusdem Rodolphi patris quam ille tenebatur, stante quod ejusdem Rodolphi filii tanquam in conditione positi vocati, & consequenter quod de his bonis Rodolphus res gravatus disponere non poterit, neque fideicommissum gravare; Quare cum in causa esset *in Rota coram Bevilacqua datum sub die 27. Martii 1638.* affirmativa pro ditione filiorum in conditione positorum; Illo tempore confirmata *sub die 1. Martii 1660.* Deinde *sub die 7. Junii 1660.* negativè resolutum, sed melius dilucidato, & reposita causa *sub die 1. Martii 1661.* recedendo à decisio resolutio retentione, atque hæc secunda resolutio confirmata fuit *sub die 16. Martii 1662. coram Bevilacqua.*

In his autem disputationibus duæ fuerunt quæstiones, Una super puncto, an filii in conditione positi censeantur vocati, Et altera super competentia retentionis, ut supra. Quatenus ergo pertinet ad primum, egomet, qui sustinebam dictarum fororum allegantium vocationem in dictarum in conditione positorum, admittebam iam esse in contrarium, constituendo fundamentum in limitatione resultantem à conjecturis, & voluntatem præferentibus; Licet enim intricatius nodosa fuerit quæstio ista super celeberrima *glossa in l. Lucius ff. de vulg. & pup. de i. in conditione positi censeantur vocati,* assertiva non improbabilibus nitatur fundamentum. Attamen in foro, præsertim verò in Rota & Curia receptissima, & absoluta est negativa, hodie alia disputatione præsupponenda pro regula, ut inter forenses tyronicum reputentur aliam disputationem hujusmodi quæstionis, que tenet pabulum scholarum, & academiatarum personarum ingenii exercendis.

Verum quia, sicuti recepta est regula, ita iam recepta, & absoluta est limitatio ex contrariis in contrarium urgentibus, ut, tam de regulam de limitatione patet ex collectis per *437. Hodiern. controv. 10. i. h. e. dec. 96. Decret. add. dec. 385. Merlin. dec. 359. & 447. apud Cal. 145. in Camerinen bonorum 1. Julii 1674.* Bona frequenter. Idcirco remanet ista quæstio soluta, & applicatio super conjecturarum potestatem, & efficacia, Circa quod, neque certa regulam potest, ut generaliter sequitur in omnibus conjecturalibus, præsertim verò in ista fideicommissaria, cum totum pendeat à facti qualitate, & singulorum casuum particularibus circumstantiis, personarum, locorum, temporum, & utilitatis bonorum, ex quibus in uno casu conjecturæ abundent, in altero verò similes identicæ eadem, ac etiam majores non possunt; Ideoque perpetuò contemptibiles

FULGINATEN. FIDEICOMMISSI DE RONCALLIS.

PRO

SORORIBUS DE RONCALLIS

CVM

HIERONYMO PATRUO

Casus decisus per Rotam pro Sororibus.

An & quando filii in conditione positi censeantur vocati; Et incidenter de retentione quæ fideicommissario competit de bonis hæredis gravati pro reintegratio fideicommissi.

S Y M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Resolutiones causa.
- 3 De regula ut filii in conditione positi non censeantur vocati.
- 4 Fallit ex conjecturis.
- 5 Que regula tenenda sit in conjecturis meriendis.
- 6 In statu Veneto receptum est pro regula ut filii in conditione positi censeantur vocati.
- 7 Ad effectum statutorum requiritur utraque subjectio personarum & bonorum.
- 8 Fallit in dispositionibus testamentariis in quibus statutum operatur etiam cum non subditis.
- 9 De conjecturis ubi filii vocantur ad portionem patris.
- 10 De aliis conjecturis.
- 11 Fideicommissario datur retentio bonorum gravati pro reintegratio fideicommissi accedente tamen liquiditate debiti.
- 12 Quod necessaria non sit omnimoda liquiditas.

me fuerunt illi puri pragmatici, qui cum decisionibus, vel consiliis, aliisque doctrinis aliquas conjecturas in suis casibus approbationibus vel respectivè reprobationibus simpliciter procedunt, tanquam per speciem regulæ generalis cuicumque casui congruæ; Dicere liquidem liberè absque aliqua exaggeratione possum, quod in hoc præsertim articulo filiorum in conditione positorum longè ultra centesimum causarum numerum tractavi, & tamen semper expertus sum diversimodè judicandum esse ex diversâ facti qualitate.

Applicando igitur ad hanc facti speciem, atque reflectendo etiam ad solam veritatem, credebam versari in casu limitationis potius quàm regulæ, undè propterèa probabiles vitæ fuerunt resolutiones; Ex eo potissimum fundamento, quod in Statu Veneto de consuetudine magis recepta est opinio affirmativa pro regula etiam sine conjecturis ut testatur communiter DD. dictæ Ditionis, præsertim Mantiv. de conjectur. lib. 11. tit. 2. num. 2. & 12. Peregrin. art. 28. num. 2. Fusar. quest. 437. num. 4. & alii. Hinc proinde cum Ioannes Martinus testator esset de præfato statu, nempe Bergomensis, in Civitate Fulginatensi moram trahens occasione negotiationis, Atque in eadem patria testamentum condiderit, exinde sequitur quod ad limites dictæ consuetudinis. hæc testamentaria dispositio intelligenda est. quoniam præsumptio est testatorem ejus voluntatem accommodasse statutis & consuetudinibus loci, in quo testatur; Idque adeo verum, quod licet hodie receptissimum sit, ut ad statutorum operationem requiratur utraque subiectio, personarum, & bonorum, atque una sine altera non sufficiat, ex plenè deductis, in celebri Narvien. coram Merlino inter suas decis. 353. 390. 429. & 453. aliàs decis. 177. 247. & 321. d. par. 5. recen. & decis. 329. par. 6. rec. & habetur pluries in sua materia sub tit. de successione, Attamen in testamentis, Statuta vel consuetudines attenduntur etiam cum non subditis, & extra territorium, non quidem in ratione auctoritativa, ad quem effectum dicta utraque subiectio necessaria est, sed in ratione præsumptæ voluntatis testatoris, ut ultra generalia ibidem collecta, in his individualibus terminis vocationis filiorum in conditione positorum resultantis à statuto Urbis etiam in testamento forensis habetur apud Merlinum decis. 447. repetita decis. 355. par. 5. recen. numer. 11. cum sequen.

decisionibus, quæ in hac materia circumferri solent, tanquam magistrales, potissimè verò dum agebatur de dispositione ascendenti, in qua receptissimum est minores desiderari conjecturas, quam in illa transversalis, ut in eisdem mox allegatis.

Quo verò ad alteram inspectionem super retentione fideicommissario concedenda de bonis hæreditis gravati pro reintegratione fideicommissi, ob alienationes, vel dissipationes ab eo factas, difficultas in prima propositione prodiit ab illiquiditate, dum non constabat quid, & quantum importaret id, de quo fideicommissum reintegrandum erat, cum pro illiquidis non detur retentio, undè postquam liquidatio facta fuit, resolutiones procedebant de plano, cum non dubitetur in jure de præfate retentionis competentia, ut apud Peregrin. conf. 35. num. 11. lib. 3. apud Rojas decis. 367. decis. 328. par. 10. rec. & sapius, & sic pariter ista quæstio fuit potius facti quàm juris super dicta liquidatione.

Quinimò advertebam pro meo sensu nimium rigorosè processum fuisse in desiderando illam omnimodâ liquidationem, quæ in quocunque tercio cum vicio possidente desideratur ad effectum retentionis, cum in isto casu in quo fideicommissarius absque vicio reperitur in possessione bonorum, procedendū non videatur cum hoc rigore, juxta ea quæ habentur infra in *Perusina fideicommissi de Vinciolis* & in *Eugubina fideicommissi de Benamatis* disc. 197. & seq. & in aliis, & sic tam super uno, quàm super alio puncto resolutiones justæ, benequè fundatæ vitæ sunt.

ROMANA FIDEICOMMISSORVM

DE MAVRELLIS

PRO

IOANNE FRANCISCO

CVM

CAROLO DE MAVRELLIS.

*Casus disputatus coram A. C. et resolutus
pro Carolo Domitio deinde sopitus per
concordiam,*

Stante Statuto Urbis quod filii positi in conditione fideicommissi censentur tacitè ad fideicommissum vocati, An id procedat in filiis positus in conditione tacita resultanti à dispositione textus in *l. cum avus ff. de condit. et demonstr. et l. tum acutissimi Cod. de fideicommissis*, Et ad materiam dictarum legum,

Q4

SV M.

LUCA
ve
mentis
cat
VI
9